

[eu och facket]

Inhyrning upprör facket på Volvo i Umeå

Volvo Lastvagnar i Umeå tar in ny personal. Facket vänder sig mot att företaget hyr in folk i stället för att anställa.

– Vi säger nej till bemanningsanställda för att det är dyrt och skapar osäkra anställningsförhållanden, säger Gunnar Pettersson, vice ordförande i verkstadsklubben på Volvo i Umeå.

Enligt honom är nu en fjärdedel av metallarbetarna inhyrda. Han säger också att inhyrningen gör det svårare att bedriva kontinuerligt fackligt arbete, eftersom de bemanningsanställda företräds fackligt av IF Metalls avdelning och inte av klubben på Volvo.

Dessutom anser han att arbetsgrupperna på jobbet inte fungerar lika bra när en del av personalen är inhyrd.

Volvo utökar verksamheten för att ordergången ökar. Det blir cirka 250 nya jobb på Umeåfabriken. Omkring 170 personer började tidigare i somras. Under början av hösten kommer ytterligare 80 personer. Enligt platschefen Mona Edström-Frohm kommer de nya att ha jobb fram till november eller december. Med de nya inrättas nattskift i måleriet och karossverkstaden.

Sedan tidigare pågår en utredning om att flytta hyttmonteringen i Umeå till Göteborg. Den blir klar under hösten. Om flytten blir verklighet

försvinner runt 500 jobb från fabriken i Umeå.

Fackföreningarnas möjligheter att bekämpa inhyrningsföretagen har drastiskt försämrats sedan EU:s så kallade bemanningsdirektiv trädde i kraft.

– Som jag ser det är det ett brott mot den nya svenska uthyrningslagen och EU:s bemanningsdirektiv när facken inom industrin vill införa särskilda begränsningar som bara ska gälla anställda på bemanningsföretag, säger Henrik Bäckström, förbundsdirektör hos Bemanningsföretagen.

Facken kräver att inhyrning av arbetskraft inte ska användas för att lösa permanent arbetskraftsbehov. De vill också sätta stopp för inhyrning när det finns arbetstagare med företrädesrätt till återanställning.

BEMANNINGSDIREKTIVET INNEBÄR I KORTHET att lika villkor ska gälla för inhyrd arbetskraft som för anställda i kundföretaget, den så kallade likabehandlingsprincipen. Direktivet innehåller också bestämmelser som ska undanröja förbud och andra hinder för uthyrning av arbetskraft, såväl i lagstiftning som i kollektivavtal. Bemanningsföretagen kallar detta "hinderprövningsprincipen".

I det svenska lagförslaget "saknas skrivningar om att hinder mot uthyrning inte får vara omotiverade, och det finns heller inga regler om hur hinder mot uthyrning ska kunna prövas i exempelvis en domstol", säger Henrik Bäckström.

Gösta Torstensson

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. För ett tag sedan presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningsförslag om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med gränsöverskridande tjänstehandel.

”Det här är ett hot mot hela vårt förhandlings-system. Jag förutsätter att den svenska regeringen kommer att säga nej då detta ska behandlas av Europeiska rådet”, sade LO:s dåvarande ordförande Wanja Lundby-Wedin.

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning genom ett digitalt nyhetsbrev. Vi finns också som en grupp på Facebook med för tillfället 578 medlemmar. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [arbetsplatsombud i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund
Rolf Gustavsson, Svenska Lokförararföreningen SLFF
Christel Niby, Fastighetsanställdas Förbund

EQT köper vårdbolag

Rikskapitalbolaget EQT köper det finska vård-företaget Terveystalo med nästan 6.500 anställda.

Säljare är rikskapitalbolaget Bridgepoint, och enligt Dagens Industris källor värderas Terveystalo till runt 5,5 miljarder kronor i affären.

Bridgepoint tog över vårdbolaget 2009 har sedan dess investerat motsvarande nära 1,4 miljarder kronor i verksamheten och tilläggsförvärv.

Under Bridgepoints ägandeperiod har rörelse-resultatet före avskrivningar dubblats till 450 miljoner kronor och omsättningen förra året hamnade på 3.900 miljoner kronor.

ECB redo att pumpa in pengar

Det blev som väntat ingen räntesänkning. Men Europeiska centralbanken (ECB) är redo att pumpa in mer pengar i eurozonen om det krävs för att hålla tillväxten vid liv, enligt ECB-chefen Mario Draghi.

Inflationsprognosen skruvas upp marginellt för i år, medan det för 2014 blev en sänkt tillväxt-prognos, från 1,1 till 1,0 procent. Euron föll efter beskedet. Draghi förklarade även att det kan bli aktuellt med ett tredje "stödpaket" till Grekland. Detta kommer dock att förenas med nya hårda villkor och det är inte aktuellt med några eftersänkta skulder.

Ryanair värsta värstingen

Lågprisbolaget Ryanair är sämst i resebranschen på att följa reklamationsnämndens (ARN) rekommendationer.

Det irländska lågprisbolaget fälldes i 24 fall förra året. Enligt den svarta lista som konsument-tidningen Råd & Rön och resetidningen Vagabond publicerar, har Ryanair låtit bli att betala i hälften av fallen, motsvarande nästan 66|000 kronor.

Näst sämst är British Airways som låtit bli att betala ersättning i sju fall. Reklamations-nämndens beslut är rekommendationer, men de flesta fällda företag betalar ersättning.

Den vanligaste orsaken till tvister mellan flygbolagen och kunderna är en EU-förordning om kompensation till passagerare som drabbas av inställda eller försenade flyg. Enligt förordningen

behöver bolagen inte betala om de kan bevisa att "extraordinära omständigheter" ligger bakom problemen.

Nej till söndagsöppet i Norge

51 procent av norrmännen säger nej till söndags-öppna butiker medan 45 procent vill kunna shoppa hela veckan.

Resultaten presenteras i en ny opinionsunder-sökning som Norstat gjort för tidningen Vårt Land.

Stödet för söndagsöppet är störst i städer med över 50 000 invånare och bland yngre, och kvin-nor är mer negativa än män.

Enligt reglerna, de så kallade Brustad-bua efter dåvarande barn- och familjeministern Sylvia Brustad, får dock bland annat dagligvarubutiker och kiosker under 100 kvadratmeter och bensin-stationer på 150 kvadratmeter ha öppet på sönda-gar.

Ökade klassklyftor i Sverige

OECD kom med under sökning i maj i år som visar att klassklyftorna ökar mer i Sverige än i något jämförbart land annat. Sverige har fallit ned från första plats till 14:e plats. Framför allt är det de riktigt rika som har blivit ännu rikare. De sista åren har också de relativt sett fattiga blivit ännu fattigare.

En miljon lever i utanförskap – arbetslösa, sjukskrivna, osv – det är de som inte arbetar som släpar efter, medan de som har ett arbete har genom regeringens så kallade "arbetslinje" fått en förbättrad hushållsekonomi.

EU-beslut hotar spanska varv

EU-kommissionen kräver att de subventioner som den spanska varvsindustrin fick under åren 2007 till 2011 av staten ska betalas tillbaka. Det var Nederländernas regering som anmälde Spa-nien för otillåtna skattesubventioner år 2011. Nu ska nära 18 miljarder kronor betalas tillbaka av företagen, vilket kan innebära ett dråpslag för industrin som sysselsätter omkring 87.000 män-niskor, främst Galicien. Arbetslösheten i det krisdrabbade Spanien är redan nära 27 procent.

Vad vill Stefan Löfven egentligen?

Jag har ofta undrat om Stefan Löfven verkligen är högersosse eller om han både som IF Metall- och partiordförande bara lyssnat på fel råd från fel personer. I Svenska Dagbladet-journalisterna Lena Hennels och Lova Olssons nya Löfvenbiografi Humlan som flyger framgår att det nog är jag som tänker fel.

Jag vill helst skylla de näringslivsanknutna nyorden "affärsplan" och "kontrakt" på tondöva partistrateger, men de verkar vara sprungna ur Stefan Löfvens egen politiska själ. Till hans få kännemärken, före partiledarposten, hörde ju kramandet av krigsindustrin, kärnkraften och EMU. I biografien beskriver Löfvens personlige vän, Investors vd Björn Ekholm, honom som "nymoderat".

Näringslivstoppar jublade när Löfven blev vald till partiordförande. I biografien gör Sven Otto Littorin detsamma inför att Löfven som IF Metall-ordförande så att säga tog ansvar, gjorde regeringens jobb och lät arbetarna, via lönesänkningar/arbetstidsförkortning, ta den ekonomiska smällen för finanskrisen 2009.

Det intressanta med Löfvenbiografien är att höger-vänsterfalanger inom sossieriet beskrivs som ett faktum och att Löfven förstås tillhör partihögern. Den egenskapen förde honom in i verkställande utskottet och till vad författarna kallar Mona Sahlins kabinett. Hans gamla högerkompisar där, som Sven-Erik Östberg och Thomas Östros, hjälpte till att fälla Juholt, och med hans nya kompisar Magdalena Andersson och Mikael Damberg kommer han kanske att bilda regering.

Men nu kommer det läskiga! Högersossar brukar hävda de block-över-skridande överenskommelsernas egenvärde. Jag antar att de då kan sidsteppa vänstern under falsk flagg av förnuft och rationalitet, och naturligtvis är Löfven en stark anhängare av sådana uppgörelser.

När jag läser biografien blir jag orolig inte bara på grund av Löfvens löfte att han inte vill återställa utan behålla det nya borgerliga Sverige, utan över vem han vill driva den politiken tillsammans med. När Sahlin berättar att hon gav Löfven posten som ordförande i välfärdsrådet därför att de "delar grundtanken att välfärden inte räddas genom skatter, utan genom att vi är många

som jobbar och företagen går bra", så sammanfattar den gravt missvisande formuleringen tyvärr allt Löfven ger uttryck för i biografien. Samtidigt som vi vet att socialdemokrater som exempelvis S-kvinnornas förra ordförande Lena Sommestad aldrig skulle uttrycka sig så, inte ens under pistolhot.

Det är naturligtvis uteslutet för ledartrojkan Löfven, Andersson och Damberg att samarbeta med vänsterpartiet. Men jag kan inte heller tänka mig att Miljöpartiet är något förstahandsval. Löfven vill avstå från att återställa, och det tyvärr tillsammans med ett borgerligt parti.

Jag misstänker att det är det av moderat kannibalism förkrympta Folkpartiet som Löfven med flera egentligen vill åt. Reinfeldt brukar pressa Socialdemokraterna på hur regeringsalternativet egentligen ser ut vid ett maktskifte 2014.

Jag tror tyvärr att vi måste göra detsamma!

Ann-Charlott Altstadt

Europafacket anmäler EU-kommissionen

EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso talade i EU-parlamentet den 11 september om vikten av en social europeisk modell. Samtidigt bryter han mot reglerna genom att vägra lägga fram en lag om stärkta fackliga rättigheter, hävdar Europafacket.

Enligt Europafacket blir arbetstagarnas röst allt svagare i Europa. Den ekonomiska krisen används som ursäkt för att demontera fackliga rättigheter. Flera av de samråd som kommissionen enligt regelboken ska hålla med arbetsmarknadens parter genomförs inte, och de utredningar som görs i arbetsmarknadspolitiska frågor saknar insyn.

– Att man följer reglerna om de här samråden är viktigt för facket. Kommissionen lägger ofta ut sina undersökningar om hur det ser ut i medlemsstaterna på undersökningsföretag. Då får man kanske inte en hel bild, säger Åsa Janlöv, handläggare på de svenska fackens Brysselkontor.

Facken menar att EU-kommissionen inte respekterar den så kallade "sociala dialogen" som står inskriven i Lissabonfördraget. Över huvud taget står EU-kommissionen och dess ordförande José Manuel Barroso för en retorik som inte stämmer överens med verkligheten, anser Europafacket.

Europafacket anmäler nu kommissionen till den europeiska ombudsmannen. Anmälan är ett sätt att försöka lyfta frågan om fackens ställning på EU-nivå. Ombudsmannen har inga reella befogenheter, men kan efter en anmälan slå fast att ett fel begåtts och ge rekommendationer för vad som bör göras. Fackens anmälan tar fasta på ett lagförslag som handlar om stärkta rättigheter för anställda EU-medborgare. Kommissionen har inte följt reglerna och samrätt med arbetsmarknadens parter om förslaget.

Enligt Europafacket vägrar kommissionen dessutom att lägga fram förslag om stärkta fackliga rättigheter inför EU-parlamentet. Detta trots att majoriteten i parlamentet krävt ett sådant lagförslag. I EU är det bara EU-kommissionen som kan lägga fram förslag till ny lagstiftning. EU-parlamentet kan uppmana kommissionen att lägga fram ett specifikt förslag, men kommissionen kan strunta i parlamentets förslag.

Gösta Torstensson

Krav på katalansk självständighet

Hundratusentals katalaner bildade 11 september en mänsklig kedja genom hela regionen, för att kräva katalansk självständighet.

Ett år efter rekordmanifestationen på Kataloniens dag, då omkring 1,5 miljoner människor tågade i Barcelona, mobiliserade sig den katalanska självständighetsrörelsen i samband med "La Diada". I år organiserades en kedja, kallad "väg", från franska gränsen i norr till angränsande Castellón i söder med hundratusentals katalaner, hand i hand. Demonstranterna krävde en folkomröstning om katalansk självständighet 2014.

Trots den massiva uppslutningen föranleder kravet på självständighet stor politisk splittring. Högerpartiet Partido Popular bojkottade för första gången firandet i Barcelona och även regeringspartiets CiU:s koalitionspartner Unió kritiserade att demonstranternas krav handlade om självständighet för Katalonien. Regionalpresidenten Artur Mas stödde öppet manifestationen, men avstod från att själv delta i den.

Demonstrationen var närmast fri från incidenter. I Madrid bröt sig dock ett 20-tal falangister, fascister, in i den lokal där katalanska

parlamentsledamöter firade Kataloniens dag och vandaliserade lokalen samt sprutade tårgas.

Gösta Torstensson

Polska byggarbetare utnyttjas i Stockholm

De polska byggarbetare som renoverar ett garage i Räcksta utanför Stockholm får 35 kronor i timmen och bor i baracker på arbetsplatsen. Efter att ABC Nytt avslöjat arbetsvillkoren hotar nu Stockholms Parkering att säga upp avtalet med byggföretaget om arbetarna inte får avtalsenliga löner och andra villkor.

Det kommunala bolaget Stockholms Parkering har anlitat det tyska byggföretaget Züblin som i sin tur har anlitat två underleverantörer för att utföra jobbet.

Det var ju detta som inte skulle hända lovade EU-anhängarna under folkomröstningskampanjen för snart 20 år sedan och viftade med en ensidig svensk förklaring som fogats till anslutningsfördraget. I dag är det knäpp tyst om detta "undantag" helt enkel därför att det inte har mer värde än pappret som det är skrivit på.

Men detta löfte från ja-sidan var en av de sakfrågor som avgjorde folkomröstningen till deras fördel. Utan denna svenska förklaring hade inte LO kunnat lura en stor andel av sina egna medlemmar att rösta ja (även om majoriteten likväl röstade nej). Många av de som röstade ja känner sig i dag lurade. Det är ett av många skäl till varför vi bör ha en ny folkomröstning. Efter snart 20 års medlemskap har vi facit i hand.

Gösta Torstensson

**Bli medlem i Folk-
rörelsen Nej till
EU. 200 kr på
plusgiro 433 02
07 - 4. Ungdo-
mar, arbetslösa
och pensionärer
betalar 150 kr.**

Stärk fackföreningarnas position i EU

Den 14 september är det tio år sedan svenska folket röstade nej till euron, och ja till att behålla kronan. Diskussionens vågor gick höga, inte minst inom fackföreningsrörelsen. Vi som var kritiska mot euron var oroliga att en gemensam valuta i länder med så olika ekonomier skulle försvaga medlemsländerna, då politiken inte kan anpassas till olika ekonomiska förhållanden i olika länder. Vi varnade också för en press mot försämrade villkor i kollektivavtalen. Eurons anhängare å andra sidan menade att en gemensam valuta skulle leda till en starkare fackföreningsrörelse i Europa.

Så här tio år senare kan vi konstatera att svenska folket gjorde ett klokt ställningstagande. Euron har tyvärr visat sig ha ännu mer skadliga konsekvenser för fackföreningsrörelsen än vad någon trodde på den tiden. Medan Tysklands export har gynnats av den svaga euron har ekonomierna i södra Europa drabbats hårt. När de inte kan påverka valutakurs och ränta återstår bara brutala nedskärningar av skola, sjukvård och pensioner, massuppsägningar i den offentliga sektorn och kraftiga lönesänkningar. Det har till och med gjorts lönesänkningar i strid med gällande kollektivavtal, något som FN:s arbetsorganisation ILO kritiserat EU-länderna för.

Samtidigt har EU-domstolen i en rad domar, bland annat det svenska Laval-målet, slagit fast att i EU är kapitalets fria rörlighet viktigare än mänskliga rättigheter som fackföreningarnas förhandlings- och strejkrätt. EU:s utstationeringsdirektiv, som skulle skydda arbetstagare som jobbar i annat EU-land, har gjorts om till ett tak där det är förbjudet att ens förhandla om kollektivavtal med det utländska företaget. Skyddet mot social dumpning på EU:s fria arbetsmarknad har förvandlats till ett såll. Utländska arbetare ska vara välkomna i Sverige, men diskriminering i form av sämre löner, arbetsvillkor och arbetsmiljö kan inte accepteras.

ILO har kritiserat EU för att bryta mot ILO:s kärnkonventioner om föreningsfrihet och förhandlingsrätt, genom att ekonomiska intressen sätts före fackliga rättigheter. ILO kräver också att den svenska staten ska ersätta Byggnads och Elektrikerna för att de fått betala böter i Laval-

målet, trots att deras strejk var helt i enlighet med svensk lag. Men regeringen gör ingenting för att rätta till dessa missförhållanden.

Tio år efter folkomröstningen är det viktigt att svensk fackföreningsrörelse – oavsett olika åsikter om euron – med kraft framför kraven:

- att den svenska regeringen ska begära ett juridiskt hållbart undantag för Sverige att delta i EMU
- att den svenska regeringen kräver en fördragssändring i EU, med ett socialt protokoll där det slås fast att mänskliga rättigheter (som yttrande- och tryckfrihet, föreningsfrihet, förhandlings- och strejkrätt) inte kan åsidosättas av ekonomiska intressen
- att den svenska regeringen ersätter Byggnads och Elektrikerna för de skadestånd de fått betala i Laval-målet.

Lennart Söderberg

Vänsterpartiet vill ha en bankdelning

Under 30-talskrisen infördes i USA den så kallade Glass-Steagall-lagen. Lagen delade upp den tidens banker i normala affärsbanker och spekulations- och investmentbanker. År 1999 avskaffade regimen Bill Clinton Glass-Steagall, vilket öppnade upp för en hejdlös bank-spekulation och en oregerad handel med olika uppfinningsrika instrument för värdepappershandel. Investeringar i värdepapper blev många gånger viktigare än produktiva investeringar i industrin för att skapa en uthållig ekonomi och nya jobb. Spekulationsekonomi kraschade med Lemman Brothers kollaps, vilket har lett till en enorm åtstramningspolitik världen över för att hålla de ”systemviktiga” finansiella institutionerna under armarna.

Vänsterpartiet vill ändra på detta. I en intervju med Expressen säger Jonas Sjöstedt: ”Bankdelning är viktig. Därför att mer och mer av bankernas verksamhet idag är spekulering som inte har koppling till lån och investeringar för enskilda eller företag. Vi subventionerar idag den spekuleringen genom att vi garanterar bankernas inlåning, vi ger dem lägre ränta. Riksbanken bedömer värdet av den här garantin till 30 miljarder kronor per år. Hälften av bankernas vinster efter skatt bjuder vi dem på för att vi tar över deras risk”. Han fortsätter: ”Jag menar att när det

gäller bankverksamhet så måste den fungera i en utvecklad ekonomi, det måste samhället garantera när det gäller insatta pengar, lån till småföretag. Men när det gäller finansiell handel så ska vi inte underblåsa den med våra garantier. Därför föreslår vi att bankerna delas i en bankdel och en spekulationsdel och spekulationsdelen får klara sig själv, utan våra garantier. Det här har funnits och fungerat i USA, i årtionden innan det utvecklades, vilket var inledningen på ökad finansspekulation. Det diskuteras i Storbritannien, det diskuteras i Schweiz. Vi har varit pionjärer för att föra fram det här i Sverige”.

Jan-Erik Gustafsson

Stridsskrift mot bemanningeländet

Jag hittar fotografiet av en slump i Jamtlis nätarkiv. Det är från 1930-talets början. Allvarliga människor samlade på en lägda i Hammerdal i norra Jämtland. De demonstrerar. ”Ned med mördarregeringen! Bort med strejkbrytarlöddret och våldsmakten!” lyder texten på en av banderollerna.

Det handlar om Ådalen 1931, då militär sattes in mot arbetare som försökte hindra inhyrda från ett bemanningsbolag att omintetgöra en strejk.

Fyra år senare genomdrev Per Albin Hanssons regering ett förbud mot privata arbetsförmedlingar. Det är inget dagens socialdemokratiska ledare vill minnas. 1991 tog de bort förbudet, 1993 avskaffade en borgerlig regering kvarvarande restriktioner och nu talar Stefan Löfvén om den nödvändiga ”flexibiliteten”.

Bemanningsbolagen behövs för att klara svängningar i produktionen, heter det. Argumentet förutsätter något som inte måste förutsättas: en planerad underbemanning. I dagens management-by-stress ska arbetskraften nyttjas maximalt ned till sista mikrosekunden. Då ska det varje arbetstimme finnas just så lite personal som krävs för att nått och jämnt klara dagens produktionsmål. Lösning: övertidsarbete, deltider, timanställningar - och inhyrda från bemanningsbolag.

Personaluthyrarna anlitas inte längre bara i produktionstopparna, påpekar Patrik Olofsson stridsskriften ”Ska bemanningsföretagen ta över världen?”. Efter ett utslag i Arbetsdomstolen 2003 är det fritt fram att sparka fast anställda och

Stöd Folkförlo-
sen Nej till EU:s
kampanifond.
Valfritt belopp
på plusgiro 603
95 78 - 7.

ersätta dem med inhyrd personal. LAS och andra regelverk blir rundningsmärken. Företagen får anställda de lättare kan köra med.

På Lagenas lager i Jordbro, där Patrik Olofsson var klubbordförande, hotade ledningen att säga upp 33 anställda och ersätta dem med inhyrda om facket inte gick med på lönesänkningar och andra försämringar. Svaret blev en vild strejk. Liksom i Ådalen 1931 sattes statens våldsmakt in för att värna arbetsviljan. Polis eskorterade personal från ett bemanningsbolag genom arbetarnas blockad.

Varslet drogs inte tillbaka, men strejken stärkte anställda på andra arbetsplatser som värjde sig mot liknande framstötter.

LO framhåller det avtal som slutits med bemanningsföretagen. Patrik Olofsson ger inte mycket för det. På grund av skral facklig organisering är det klen med efterlevnaden, och det räcker inte att säkra lika lön för inhyrda och fast anställda: ”snusket med inbördes konkurrens tar bara andra former”. Utrymmet för bemanningsföretagen måste minimeras eller helt tas bort.

Hur gick det att åstadkomma på 1930-talet?

Fotografiet i Jamtlis arkiv ger svaret. Ådalen 1931 var ingen enstaka händelse. Det var kulmen på årtionden av klasstrider. Min morfar var skogsarbetare i Hammerdal. Länge hade de konkurrerat om avverkningarna med låga anspråk betalning och övriga villkor. Men på 1920-talet organiserade de sig för att få stopp på underbudet. Han satt fängslad tre månader i Östersunds kronohäkte för ett slagsmål med strejkbrytare.

Han står säkert där någonstans på lägdan i det allvarliga kollektivet.

Mikael Nyberg

Tysta förhandlingar om socialpolitik

Inför nästa års EU-val pågår ett intensivt arbete i EU-kommissionen för att försöka presentera och få igenom så många förslag som möjligt. En nyhet är ett stort socialpolitiskt reformpaket som nu förhandlas i det tysta.

I juni antog EU-parlamentet en resolution med den kryptiska titeln ”Sociala investeringar till stöd för tillväxt och sammanhållning – inklusive genomförandet av Europeiska Socialfonden 2014–2020”.

Resolutionen är ett svar på EU-kommissionens meddelande med samma titel. Det titeln inte avslöjar är att det rör sig om ett stort socialpolitiskt reformpaket. Övergripande mål är modernisering, samordning och utjämning av skillnader mellan medlemsländernas sociala trygghetssystem samt starkare politisk övervakning av medlemsländerna. Meddelandet tar upp allt från skillnader i barnomsorg, fattigdom, sjukdom och hälsa, skola, pensioner, arbetslöshet och äldreomsorg till privata och sociala företag inom sociala sektorn och alternativa finansieringskällor.

Eftersom eurokrisen har försämrat medlemsländernas ekonomi vill EU-kommissionen vända trenden genom kraftiga satsningar på sociala investeringar och en ny strategi som ska bidra till stabilisering av EU:s ekonomi. Huvudfinansier är Europeiska socialfonden (ESF), men även andra EU-fonder kan ge stöd. Liksom tidigare får de fattigaste länderna mest pengar och de med god ekonomi mindre, eftersom målsättningen är att utjämna medlemsländernas ekonomiska och sociala skillnader.

DEN NYA STRATEGIN INNEBÄR ATT EU-kommissionens tjänstemän i dialog med regeringarnas tjänstemän utarbetar socialpolitiska partnerskapsavtal med prioriteringar för varje enskilt land. Medlemsländerna kan sedan ansöka om EU-stöd till olika projekt. Kommissionens förslag till Sveriges partnerskapsavtal är klart och därmed riktlinjerna för socialpolitiken från 2014.

Strategin ger EU-kommissionen stort inflytande över Sveriges och övriga länders socialpolitik samtidigt som riksdagens inflytande minskar ytterligare. Sedan tidigare använder kommissionen och regeringarna ”den öppna samordning-

smetoden” som innebär att samordning av medlemsländernas socialpolitik sker bakom stängda dörrar, utan protokoll och där gruppptryck är en viktig ingrediens. Målet är en harmonisering av medlemsländernas politik.

EU-kommissionen använder sig också allt oftare av ”meddelanden” som skickas till ministerrådet, EU-parlamentet och regeringarna. Problemet är att meddelandena inte har någon legal status, inte behöver röstas om och ofta hamnar utanför den vanliga hanteringen och förbises av media. I själva verket är dessa meddelanden ofta viktiga och innehåller beskrivningar av nya initiativ och ibland även förslag på lagstiftning. Meddelandet om sociala investeringar är ett 24-sidigt innehållsrikt sådant, fyllt med fakta, information och förslag. Till meddelandet hör även sju arbetsdokument skrivna av kommissionens tjänstemän.

Den svenska regeringen har skickat vidare meddelandet till riksdagens socialutskott som inte har tagit upp det ännu. Regeringen skrev även en tämligen tunn och intetsägande faktagenommemoria (2012/13:FPM78) av vilken det framgår att regeringen är positiv till allt innehåll i meddelandet.

TYSKA FÖRBUNDSRÅDET HAR DÄREMOT i ett tiosidigt dokument med eftertryck klargjort att de har avvikande uppfattning och inte godtar att kommissionen verkar vilja ersätta nationell, regional och kommunal socialpolitik med en egen. De säger klart nej till införandet av en ”europeisk arbetslöshetsförsäkring” liksom till inrättandet av en obligatorisk ”fattigfond” samt klargör att skola, bildning och utbildningssystem är medlemsstaternas ansvar och att ”det inte anstår kommissionen att ens ge råd”.

Detta visar exempel på den intensiva höst vi kan vänta oss. EU-kommissionen kommer att försöka få igenom så många lagförslag som möjligt innan EU-valet i maj nästa år. Då väljs ett nytt EU-parlament, som kanske har andra prioriteringar, och en ny ordförande för EU-kommission ska senare utses.

På agendan i höst väntas till exempel förslag kring ”EMU:s sociala dimension”, ett gemensamt EU-försvaret och en europeisk försvarsindustri, EU:s gemensamma energimarknad, beslut om en bankunion och inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet.

Malou Lindholm

Åtstramningspolitiken har gett sänkta löner

Reallönerna har sjunkit som en följd av EU:s åtstramningspolitik, enligt forskare på det europeiska fackliga forskningsinstitutet, ETUI.

Majoriteten av länderna i EU har sett sänkningar av reallönerna mellan åren 2000-2012. De största minskningarna har skett i de länder som har fått så kallade nödlån (vanliga lån till omkring 5 procents ränta). Undersökningen som gjorts av forskare på ETUI visar också att andelen av företagets vinster som går till löner har sjunkit.

Europafackets generalsekreterare Bernadette Ségol kritiserar denna trend starkt. Hon anser att undersökningen visar att ingenting har gjort åt företagets dåliga konkurrenskraft, utan att åtstramningspolitiken istället har försämrat en redan dålig situation för de mest utsatta.

ECB letar efter kvinnor

Europeiska centralbanken (ECB) planerar att dubblera andelen kvinnor på ledande positioner, detta efter att ha fått kritik för att vara en gubbklubb.

I ett uttalande nyligen meddelade banken att jämställdhetsmål ska införas. I slutet av 2019 ska kvinnor sitta på 35 procent av mellancheferjobben och 28 procent av chefsjobben på högre nivå, heter det.

För närvarande uppges att 17 procent av mellancheferna är kvinnor och 14 procent av de högre cheferna.

Vårdbolaget Carema byter namn

Vårdbolaget Carema byter namn på sin äldreomsorg. Det nya namnet blir Vardaga.

”Vi behöver en neutral nystart”, skriver Fredrik Gren, vd för Caremas moderbolag Ambea i ett pressmeddelande om namnbytet.

Carema har de senaste åren kritiserats för flera fall av missförhållanden inom äldreomsorgen. Det har bland annat handlat om undermålig hygien på äldreboenden, låg bemanning och att gamla inte fått den vård de behövt. Bolaget har även kritiserats för bonusar och aktieoptioner för chefer.

Enligt Fredrik Gren är namnbytet en del av ett större utvecklingsarbete som har pågått under lång tid. Verksamheten för funktionsnedsatta byter också namn, från Orkidén till Nytida.

Frågan är om dessa kosmetiska åtgärder är tillräckliga för att reparera det skandalomsusade Caremas image. Orsaken till vårdskandalerna kvarstår oförändrad; nämligen jakten på största möjliga profit.

Sjunkande industriproduktion i euroområdet

Industriproduktionen i euroområdet sjönk med 1,5 procent i juli, jämfört med föregående månad, och sjönk med 2,1 procent jämfört med samma månad föregående år. Det rapporterar Eurostat, EU:s statistikmyndighet.

I hela EU sjönk industriproduktionen 1,0 procent i juli, jämfört med månaden före, och sjönk 1,7 procent jämfört med samma månad föregående år.

Bland rapporterade euroländer hade Estland den största uppgången i industriproduktionen i juli, plus 2,1 procent jämfört med månaden före, följt av Finland med +2,0 procent. Svagast utveckling noterades i Irland, minus 8,7 procent.

Obama kräver fortsatta strukturella reformer i Grekland

”Wall Street”-presidenten Barak Obama uttryckte den 8 juli, när han tog emot Greklands regeringschef Samaras, att ”jag har förtroende för att premiärminister Samaras fullföljer de strukturella reformerna”. Samaras är chef för den mest försvagade och isolerade regeringen i Grekland sedan generalernas militärdiktur föll i 1973.

Hycklande tillade Obama att USA vill ”verka för att grekerna ser ett ljus i slutet av tunneln”, samt uttryckte Washingtons oro, delad med övriga ”stora länder i världen”, över den grekiska samlingsregeringens förmåga och stabilitet. Med den spanska Rajoyregeringens kris och krisen i Italien ifrågasätts om den bräckliga grekiska regeringen är i stånd att fortsätta Trojkans brutala nedskärningsplaner, som lett en arbetslöshet och tilltagande misär utan motstycke.

Tredje gången gilt för "frihandelsavtal"?

Ska det internationella storkapitalet lyckas den här gången?

Det är frågan när EU och USA nu förhandlar om ett frihandelsavtal kallat TTIP (Transatlantic Trade and Investment Partnership).

Storföretagens första försök: MAI-avtalet. Stoppades av en massiv internationell folkopinion 1998.

Storföretagens andra försök: ACTA-avtalet. Stoppades av en massiv internationell folkopinion 2012.

Nu gäller det att vi är på vår vakt igen.

För när EU och USA förhandlar så sker det inom lyckta dörrar. Förhandlarna har tystnadsplikt. Och alla dokument är "topphemliga".

Vad är det de är så rädda för? Ja just det. Folkopinionen.

Den svenska högerregeringen och storfinanserna har varit bland de mest pådrivande i EU för det här frihandelsavtalet med USA. President Obamas besök i Stockholm handlar mycket om TTIP. Mycket av det som föreslogs i MAI- och ACTA-avtalen kommer igen i frihandelsavtalet.

I EU-kommissionens propaganda påstås att avtalet kommer att skapa arbete och välbefinnande. Det ska ske genom att sänka, de redan låga, tullarna. Men det handlar också om frågor som investeringshinder, offentlig upphandling, tjänstehandel, intellektuell äganderätt och investeringskydd. Om avtalet går igenom. Så kommer det omfatta hälften av världsekonomin!

Behovet av avtalet handlar bland annat om att EU och USA inom världshandelsorganisationen WTO inte fått igenom sin linje. Orsaken är en djup konflikt mellan Nord och Syd. Framförallt är det de snabbt växande ekonomierna i Kina, Brasilien och Indien som anser att nuvarande intellektuell äganderätt, patent och upphovsrätt, skapar orättvisa hinder för spridning av livsviktig kunskap, exempelvis miljöteknologi och medicin. När WTO-förhandlingarna lästes så satsade både EU och USA på bilaterala avtal med enskilda fattiga länder. Där kunde de utifrån sin styrkeposition tvinga sin vilja igenom.

Målsättningen med den här typen av frihandelsavtal mellan EU och USA är att skapa ett "prejudikat" som framtida internationella handelsavtal måste anpassa sig till. För de trans-

nationella företagen är detta oerhört viktigt. Därför lägger de ner stora resurser på lobbyverksamhet mot EU-kommissionen och USA:s regering. Och de är framgångsrika. Läckta dokument visar att lobbyisterna tagit plats i bägge parter expertgrupper. Där kan de förvandlas från lobbyister som påverkar, till att bli själva avtalets arkitekter.

Jätteföretaget Monsanto, som är världens näst största producent av genmodifierade frön, pressar på för att den milda amerikanska GMO-lagstiftningen ska gälla även i EU. Lyckas Monsanto med det, så ändras förutsättningarna för europeisk jordbruks- och miljöpolitik dramatiskt.

De transnationella företagen vill också få igenom klausuler om "investeringskydd". På vanlig svenska betyder "investeringskydd" att demokratiska val, och nya parlamentariska majoriteter, inte ska kunna anta lagar som minskar storföretagens framtida vinster. Det handlar om "skydd" mot lagar som förbättrar arbetarskydd, hälsa och miljö. Om sådana lagar skulle antas kan företagen stämma den aktuella regeringen i en internationell handelsdomstol för brott mot frihandelsavtalet.

Ordet "frihandelsavtal" låter trist. Men när man inser det här avtalets konsekvenser för arbete, miljö, hälsa och, inte minst, demokratin. Då är det dags att engagera sig själv och många andra.

Den internationella folkopinionen vann slagen om MAI- och ACTA-avtalen. Storbolagen söker revansch. Tredje slaget stundar nu.

Nu gäller det att informera sig. Nu gäller det att sprida kunskap. Nu gäller det att mobilisera.

Alla goda ting är tre. Vi kan vinna igen.

Stellan Hermansson

**Stöd Folk rörelsen
Nej till EU:s
kampanifond.
Valfritt belopp
på plusgiro 603
95 78 - 7.**

Baktankar från en EU-rabulist

SD-LEDAREN JIMMIE ÅKESSON VAR i sin ungdom medlem i Moderat skolungdom, MSU. Att döma av hans aktuella politiska självbiografi "Satis polito" ("lagom polerad" på latin) verkar han ha haft få politiska drivkrafter, förutom den starka antikommunism som fortfarande förenade den politiska högern vid denna tid.

Samtidigt som nyliberalerna Fredrik Reinfeldt och Anders Borg tog makten över Moderata ungdomsförbundet, MUF, gick Jimmie Åkesson åt andra hållet. Han blev gammelreaktionär. Dagen sverigedemokratiska åsikter härbargerades i de gamla moderaternas högerfalang.

Varför Jimmie Åkesson valde att lämna moderaterna och istället ansluta sig till Sveriges mest rasistiska parti har han ingen förklaring till i sin självbiografi. Han gick med i Sverigedemokraterna 1994, ungefär samtidigt som han partikollegor vandaliserade det judiska sommarlägret i Höllvik-en utanför Malmö, misshandlade en somalier medvetslös i Trollhättan genom att hoppa på hans huvud och brände en moské i samma stad.

ELVA EU-LÄNDERS PLANER PÅ ATT införa en skatt på finansiella transaktioner gillas inte av EU-ländernas egna jurister, uppger nyhetsbyrån Reuters. I ett omdöme från början av september hävdar ministerrådets rättstjänst att planerarna bland annat är "diskriminerande", utgör ett hinder för det fria flödet av kapital och inte är förenliga med EU:s grundlagar "eftersom icke deltagande länders befogenheter överträds".

EU-anhängarna på vänsterkanten brukar hävda att EU kan bli en motvikt mot kapitalet, bland annat genom att införa en så kallad Tobinskatt. Än en gång har EU-juristerna punkterat denna illusion.

"DET HÄR BLIR INTE EN VALRÖRELSE mellan höger och vänster, utan ett val som avgörs av om de som är för EU är förmögna att enas mot EU-skeptikerna, sade Den liberala gruppens Guy Verhofstadt efter det "State of the Union-tal" som EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso höll den 11 september.

I EU, och i synnerhet i EU-parlamentet, är "mer makt till EU" en slags overrideologi som är

långt viktigare än allt annat, typ differenserna mellan borgerliga och (förment) socialistiska politiker.

KENT EKEROTH, RIKSDAGSLEDAMOT och chefsideolog för det reaktionära och främlingsfientliga Sverigedemokraterna, har polisanmälts av Föreningen Juridikfronten för kommentarer som finns på hans blogg. I kommentarerna beskrivs exempelvis muslimer som djur och homosexuella jämställs med psykopater. Enligt BBS-lagen har den som driver exempelvis en blogg skyldighet att ta bort eventuella kommentarer som strider mot lagen om hets mot folkgrupp.

I DET "STATE OF THE UNION-TAL" som EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso höll den 11 september påminde han om att euron, trots eurozonens kris, är EU:s valuta som alla länder utom två har en skyldighet att ansluta sig till. Medan Storbritannien och Danmark har formella undantag är alltså alla andra – inklusive Sverige – skyldiga att ansluta sig så snart man uppfyller de så kallade konvergenskraven.

Inför folkomröstningen i november 1994 om medlemskap i EU försäkrade EU-anhängarna att Sverige – i likhet med Danmark och Storbritannien – hade fått ett undantag från euron. EU-kommissionens ordförande Barrosos tal visar än en gång att EU-anhängarna ljög för svenska folket. Mot denna bakgrund är det motiverat att svenska folket ges en ny chans att rösta i en folkomröstning om Sverige ska lämna EU eller stanna kvar (och förr eller senare tvingas ansluta sig till det krisande europrojektet).

OM INTE EU:S REGERINGAR UPPHÖR med sin åtstramningspolitik kan ytterligare upp till 25 miljoner européer hamna i fattigdom, varnar hjälporganisationen Oxfam. EU:s sätt att handha krisen hotar att flytta de sociala rättigheterna många tiotals år bakåt och skapa en cirkel av fattigdom för generationer, anser organisationen. I till exempel Spanien kan de ekonomiska klyftorna bli lika stora som Sydsudan, hävdar Oxfam. Andra länder som är i farozonen är Grekland, Irland, Italien och Portugal.

Gösta Torstensson

[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.